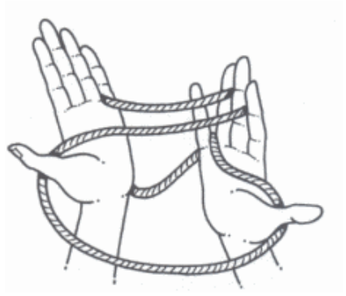
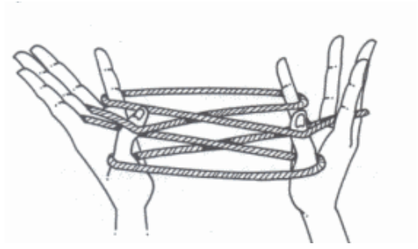
NL

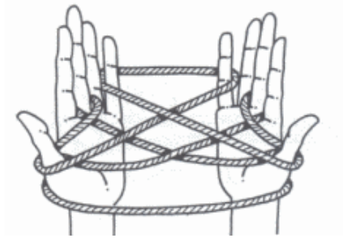
MAAK JE EIGEN TOUWFIGUUR.

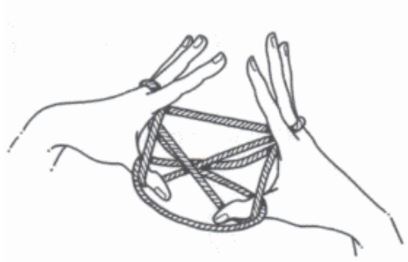
1. Startpositie

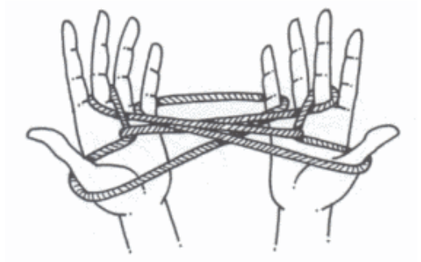
2. Haak je duimen achter de verste middelvingertouwen en breng ze weer naar voren.

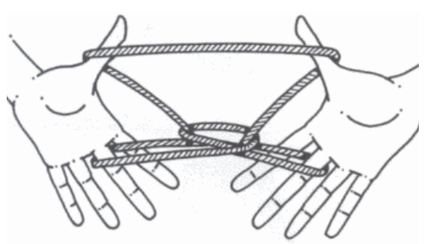
3. Je krijgt nu deze figuur. Om elke duim zitten twee lussen.

4. Breng je duimen omlaag en laat de onderste duimlussen wegglippen. Je hebt dan opnieuw slechts één lus om elke duim.

5. Haal je pinken uit de lussen en trek je handen uit elkaar tot alle touwtjes strak staan.

Draai je handen zoals op de tekening. Kijk maar: je hebt nu een kop en schotel gemaakt.

CERA EN M OP DEZELFDE LIJN!

Kunst en cultuur brengen maatschappelijke thema's naar de oppervlakte. Bovendien zijn ze een bron van creativiteit en innovatie voor elk van ons. Daarom gelooft de coöperatie Cera in actieve participatie aan kunst voor en door iedereen. M-Museum Leuven beheert de Cera-kunstcollectie. Voor deze tentoonstelling vormt het werk van acht kunstenaars uit die collectie het vertrekpunt, samen met nieuw werk van Katrien Vermeire. Vanaf dat punt neemt het publiek de touwtjes in handen …
Meer weten over Cera? www.cera.be
Volg ons op Facebook: Cera investeert in maatschappelijke projecten

M VAN
MUSEUM
LEUVEN

TWISTED STRINGS

24·06·16 ⨯ 04·09·16

Een spel van lijnen loopt als een rode draad door deze tentoonstelling. M koos hiervoor acht Belgische kunstenaars uit de Cera-collectie die vormen en lijnen gebruiken als basiselementen in hun beeldtaal. De werken tasten de grenzen af tussen geometrische abstractie en optische illusie. De selectie toont kunstwerken van Amédée Cortier, Jo Delahaut, Lili Dujourie, Ann Veronica Janssens, Walter Leblanc, Caroline Van Damme, Dan Van Severen en Philippe Van Snick.

Daarnaast creëerde Katrien Vermeire in opdracht van M een fotoreeks en een film rond het thema spel. Haar nieuwste project volgt het spoor van touwfiguren. Dit kinderspel van handen met een lus van touw wordt wereldwijd en in de meest diverse culturen gespeeld. In vele samenlevingen hebben de touwfiguren bovendien de status van een volwaardige, maar efemere, kunstvorm met een verhalende, religieuze of magische lading. Katrien Vermeire ontrafelt deze levende, eeuwenoude en onderbelichte traditie.

TOUWENPAVILJOEN

Steek je handen uit de mouwen in het touwenpaviljoen van zaal 18.
Verdiep je in de literatuur van de touwfiguren, maak er samen een grote touwfiguur of ga aan de slag met opdrachten rond lijn en vorm.

Genoten van je bezoek? Deel je ervaringen op

ZAAL 15

ANN VERONICA JANSSENS (1956)
Bain de lumière, 1998
Disque, 1998-1999

Ann Veronica Janssens richt haar artistieke productie met een haast wetenschappelijke blik op ongrijpbare fenomenen zoals licht, geluid en kleur. Dit leidt tot broze en efemere sculpturen in eenvoudige, transparante en weerspiegelende materialen. Haar sculpturen prikkelen de verwondering en focussen op de zintuigelijke ervaring van de bezoeker. Jouw positie, jouw blik, het moment van de dag waarop jij de werken bekijkt: ze bepalen allemaal mee de ervaring van het kunstwerk. Zo laat ze in *Bain de lumière* de hele ruimte weerspiegelen en de transparantie en het gewicht van de vloeistof als "materie" ervaren. Ook *Disque* maakt het immateriële zichtbaar in de subtiele lichtbrekingen en -stralen die veroorzaakt worden door de ragfijn gelaserde cirkels op de schijf.

JO DELAHAUT (1911-1992)
Germination, 1959

De schilder Jo Delahaut is één van de sleutelfiguren van de geometrisch abstractie in België. In de geometrische abstracte schilderkunst krijgen kleur en vorm hun eigen uitdrukkingskracht, zonder naar de buitenwereld te verwijzen. Perspectief en diepte worden eveneens verbannen. Helderheid en zuivere geometrische vormen zijn de voornaamste kenmerken. Binnen die geometrische abstractie ontwikkelde Delahaut zijn eigen stijl die je onmiddellijk herkent aan de repetitie van vormen tot patronen die zich van de achtergrond onderscheiden, vaak rechthoeken en cirkels. Hoewel Delahauts oeuvre zich vooral kenmerkt door geometrische vormen, vloeien in *Germination* kronkelende lijnen over het doek.

ZAAL 16

PHILIPPE VAN SNICK (1946)
Duif en duiven, 1974
(0-9) Stoel, 1975

In de jaren zeventig begon Philippe Van Snick als jonge kunstenaar logische patronen op een systematische manier te onderzoeken. Van Snicks aanpak vond weerslag in verschillende media, van fotografie en tekeningen tot schilderijen en installaties. Hij sluit aan bij de conceptuele kunst en hanteert een eenvoudige vormentaal, maar heeft daarnaast ook aandacht voor kleine alledaagse observaties en laat toeval een rol spelen. Van Snick gaat op zoek naar manieren om de werkelijkheid te ordenen. Dat onderzoek resulteert onder andere in verschillende werken waarbij hij punten lineair verbindt tot figuren. Zo wordt in *Duif en duiven* een zwerm duiven omgevormd tot een lijntekening, als een kinderspel waarbij je de cijfers met elkaar moet verbinden tot een figuur. De installatie *(0-9) Stoel* is hierop een ruimtelijke variant, waarbij Van Snick 10 ijzerdraden zorgvuldig tussen de poten van een kruk heeft gespannen.

WALTER LEBLANC (1932-1986)
Torsions, 1969
Gouache, 1959
Gouache, 1959
Twisted Strings, 1970
Twisted Strings, 1970

Walter Leblanc maakte in de jaren vijftig aanvankelijk abstracte schilderijen waarin hij niet-picturale elementen zoals zand of touwtjes toevoegde aan de verf. Rond 1960 veranderde hij van koers en bracht hij meer systematiek in zijn werk door de repetitie van één basiselement: de torsievorm. Eerst gebruikte Leblanc gedraaid touw, daarna gedraaide stroken vinyl, wit op wit en ook in felle kleuren. Bij zijn *Twisted Strings* worden ineengevlochten katoendraden gespannen op een monochroom katoenen vlak. De wisselende lichtinval op het reliëf maakt deel uit van het kunstwerk. Zo zorgt de verplaatsing van de zon doorheen de dag telkens voor een nieuw schaduwenpatroon op het werk. Ook de toeschouwer zelf heeft met zijn schaduw invloed op het lichteffect: het werk lijkt te vibreren voor je ogen. Met deze vorm van optische kunst sloot Leblanc aan bij internationale avant-gardegroeperingen.

AMÉDÉE CORTIER (1921-1976)
Zonder titel, 1974
Zonder titel, 1974-75
Zonder titel, 1974-75

Cortier legde als kunstenaar een heel parcours af waarbij hij zijn oeuvre steeds verder uitpuurde. Hij begon als expressionist, werkte later kubistisch en legde zich vanaf de jaren zestig toe op de geometrische abstracte schilderkunst. Eigen aan de schilderkunst uit die periode is dat kunstenaars opnieuw de grondbeginselen ervan gaan onderzoeken. Voor Cortier betekende dat een onderzoek naar kleur. Zo begon hij eind 1966 met acrylverf te schilderen juist omdat de kleurintensiteit krachtiger is dan die van olieverf. Meer en meer werden de kleurvlakken belangrijker, en zo evolueerde zijn werk naar monochromie. Voor de opbouw van de figuren baseerde hij zich op de gulden snede, een harmonische verhouding die al bestaat sinds de oudheid. Zijn laatste werken zoals hier in de tentoonstelling zijn monochroom gelakte panelen met een licht reliëf die de vormen laten uitspringen. Door hun reflectie en textuur komen in deze panelen kleur, licht, vorm en ruimte samen.

"Kleur en vorm in een schilderij moeten tot een volmaakte eenheid versmelten." Amédée Cortier

ZAAL 17

KATRIEN VERMEIRE (1979)
String Figures, Brussel, 2016 (14')
Oxen Inspanned, Sarah, Inverness USA, 2016
Murphy's Ten Men and Inuit Net Variations, Villa Borghese, Rome, 2016
Murphy's 3D Ten Men Figure, Forum Romanum, 2016
Inuit Net, Carlo, Vatican City, 2016

In vele culturen zijn touwfiguren meer dan enkel een spel zoals wij het tegenwoordig kennen. Touwfiguren worden gelinkt aan religie, mythologie en voorspellingen. Het zijn artefacten van zeer oude tradities: kortstondige, eenvoudige en directe expressies van een abstracte taal. Het proces van het maken van de touwfiguren is minstens even belangrijk als het eindresultaat. Ze vertellen verhalen zonder woorden, in een opeenvolging van figuren, bijna zoals een geanimeerde stille film.

Katrien Vermeire onderzocht de traditie in opdracht van M. Haar foto's en 16 mm film focussen op de tastbare en visuele aspecten van de touwfiguren: de geometrie, het abstracte, de choreografie van de handen, het volume dat tijdelijk wordt gecreëerd. De visuele impact van touwfiguren met hun choreografie van handen en fascinerende lijnenspel is een dankbaar gegeven voor de kunstenaar. Menselijk lichaam en object zijn in de uiteindelijke representatie onlosmakelijk met elkaar verbonden. Katrien Vermeire synthetiseert deze dynamische relatie tussen lichaam, brein en object en doet een appèl op het impliciete geheugen van de hedendaagse toeschouwer die de kunst mogelijk zelf nog in de vingers heeft.

ZAAL 18

KATRIEN VERMEIRE (1979)
Navajo Many Stars, Sarah, Inverness USA, 2016

LILI DUJOURIE (1941)
Koraal, 1978

Lili Dujourie bouwt al sinds de jaren zestig aan een persoonlijk oeuvre. Ze maakt video's, sculpturen, collages, tekeningen en fotoreeksen. Dujourie wordt beschouwd als een pionier op het vlak van de Belgische videokunst. In korrelig zwart-wit zien we in *Koraal* hoe de handen van de kunstenares een sinaasappel pellen. De video focust op de elegante beweging van de handen die haast teder de sinaasappel in partjes verdelen. Het is een alledaagse handeling, maar door de uitvergroting ervan krijgt die iets sacraal. Dat sacrale aspect komt ook terug in de titel: een koraal is een protestantse samenzang. Zoals vaker in haar oeuvre is het verstrijken van de tijd ook een centraal thema in deze video. Elke verhaallijn ontbreekt, er is enkel een langzame en geluidloze registratie van een alledaagse handeling, er komt geen montage aan te pas. Van de bezoeker wordt gevraagd dat hij mee vertraagt in dit proces. Tot slot gaat de video ook over de vernietiging van een vorm en over vergankelijkheid: de partjes verdwijnen telkens uit het beeld en uiteindelijk is de hele vrucht verdwenen. Worden ze opgegeten?

CAROLINE VAN DAMME (1955)
Drawing Graphe / Folio 0.10., Folio 0.16., Folio 0.2., 1993
Séghia I, 1999
Orcade no 1, 1999-2000
Quadrat I, 1999
Sagaponack II, 1998

Van Damme onderzoekt in haar werk de verhoudingen tussen lijn en kleur, tussen oppervlakte, de grenzen van het doek en de relatie tot de ruimte. Haar werk lijkt wel met de liniaal geschilderd, streng en geordend. Van Damme belaadt haar werk niet met betekenissen. Voor haar gaat het puur om een zoektocht naar lijn, vlak, kleur, begrenzing en ruimte. Sinds 1990 werkt Van Damme in reeksen op doek die ze bijzondere titels geeft. De doeken die ze hier toont zijn opgebouwd uit verschillende acryllagen over elkaar, met behulp van verfwerende tape die ze zorgvuldig verwijdert. Witte lijnen doorbreken de kleurvlakken.

Soms werkt ze ook op aluminium dragers of op millimeterpapier. Haar doeken zijn een synthese van jarenlang onderzoek. Honderden schetsen dienen als basis voor de selectie van bruikbare vormen die zij op schaalmodel op papier of linnen testte qua kleur, beweging en ruimtelijkheid en deze vervolgens vertaalt in haar werken op doek.

DAN VAN SEVEREN (1927-2009)
Zonder titel, ca. 1985-90 (reeks)

Dan Van Severen was een vertegenwoordiger van de abstracte kunst in België. Vanuit zijn vroege pasteuze, expressionistische schilderijen ontwikkelde hij een geometrisch-abstracte stijl die hij steeds verder versoberde. Hij zocht naar de essentie en ging daarbij te werk als een asceet. De werken verraden het niet, maar de kunstenaar bracht meerdere dagen in zijn atelier door voor de realisatie ervan. Zo ontstond vanaf 1970 een zuiver lineair alfabet met eenvoudige geometrische vormen en lijnen in een beperkt kleurengamma en met slechts enkele materialen. Van Severen zocht naar een manier om met zo weinig mogelijk middelen het maximum aan expressie bereiken. Zo kwam hij uiteindelijk bij de kruisvorm, voor hem een universele vorm. Het werd het sleutelelement van al zijn latere composities zoals hier in de tentoonstelling.

"*(…) Ik zie het kruis als een tegenstelling, zoals lucht en aarde bij de Chinezen, of het mannelijke en het vrouwelijke principe, hoogte en diepte, links en rechts. De kunstenaar zit in het midden en kan dus in vier richtingen gaan denken. Ik heb geen nieuw teken gezocht, maar heb mij beperkt tot de eenvoud van de horizontale en verticale lijn waar logischerwijze ruit, vierkant, ellips en cirkel uit kunnen groeien.*"
Dan Van Severen